

Trùn đất và kỹ thuật nuôi trùn cho gà vịt

I. TRÙN ĐẤT MỘT LOẠI THỨC ĂN ĐẠM TỐT CHO GIA CẦM.

Trùn đất là loại động vật cần cho chăn nuôi nhất là nuôi gà vịt trong hộ gia đình . Nó là nguồn đạm tốt cho gà vịt.

Theo Fosgate (1972) nếu trùn được sấy khô nghiền bột , nó là loại thức ăn bổ sung đạm giàu protein , có các aminoaxit cân đối và một lượng khoáng hợp lý. Kết quả phân tích thành phần dinh dưỡng của trùn đất cho thấy:

Nguyên liệu	Protein/KL khô	Chất béo	Xơ	Ca	P
Bột trùn	62,0%-71,5%	2,8%	3,3%	0,88%	0,54%
Bột cá	40- 60%	12%	0,5%	8,0 %	5%
Bột đậu nành	35-40%	17%	7,5%	1,0 %	0,2%
Bột thịt sữa	48%	10%	2%	2,8%	2,3%

Qua bảng so sánh ở trên ta thấy so với các loại thức ăn bổ sung đạm, bột trùn cũng có giá trị dinh dưỡng cao và tỷ lệ Ca/P rất cân đối cho nhu cầu dinh dưỡng của gia súc, gia cầm. Ngoài ra trùn đất có đủ các aminoaxit và nguyên tố vi lượng cần cho gà vịt.

II. MỘT SỐ GIỐNG TRÙN ĐẤT CÓ THỂ NUÔI ĐỂ LÀM THỨC ĂN BỔ SUNG ĐẠM CHO CHĂN NUÔI GÀ, VỊT, CÁ.

Theo các tác giả Thái trần Bái và Đỗ văn Nhượng(1985) ở Việt nam có 6 họ trùn. Họ Megascolecidae có tới 97 loài trong số 110 loài của các họ trùn đất. Trong họ này có giống Pheretima có 88 loài hiện sống ở nhiều vùng trong nước ta. Trong số này có loài trùn P. excavatus thường sống trên mặt đất, nơi ẩm ướt ,có nhiều phân và rác mục

Về ngoại hình, loại này có thân tròn hơi dẹp , hai đầu nhọn, khi trưởng thành có độ dài 15 cm, có đai sinh dục màu trắng tại các đốt 15-17, lưng có màu mận chín. Khi ra ánh sáng phát dạ quang màu xanh tím.. Sống thích hợp nhất ở nhiệt độ từ 25-27 độ, độ ẩm 70% có pH =7 (trung tính), thức ăn là phân, rác mục. Loài trùn này là chiếc máy chế biến rác thành phân bón rất tốt. Khi nuôi chúng không chỉ sử dụng làm thức ăn cung đạm cho gia cầm, cá mà còn sử dụng phân trùn làm phân bón cho rau cỏ rất tốt.

Ngoài ra còn có giống trùn quế, thân có màu đỏ hồng, khi trưởng thành dài 6-10 cm, thân tròn , nhỏ con, là loại trùn có thể nuôi làm thức ăn cho gia cầm, cá và chế biến thành thuốc trị một số bệnh cho người.

III. KỸ THUẬT NUÔI TRÙN.

1. Thức ăn:

Gồm có: phân heo, bò, gà ủ hoai; rơm, rác mục

Chuẩn bị thức ăn: Cho 50% rơm hoặc rác mục trộn với 50% phân bò, heo hoặc phân gà đã ủ hoai , điều chỉnh pH=7 (dùng giấy chỉ thị màu để đo)

2. Chuẩn bị bể nuôi:

Tùy nhu cầu, cứ một khối phân có thể nuôi được 3 ký trùn giống. Nếu nuôi tốt sẽ thu từ 40-100 kg trùn trưởng thành sau 2 tháng nuôi. Như vậy bể nuôi rộng hẹp tùy thuộc vào nhu cầu cần lượng trùn sản xuất ra.

Khi xây bể nuôi cần xây gạch, tường bể cao 80 cm, mặt trong láng xi măng trơn để tránh trùn bò ra, đáy có lỗ thoát nước. Có thể dùng bao cám cho phân và nuôi hoặc dùng lu, vại, ống cống để nuôi.

3. Giống trùn:

Yêu cầu : khoẻ mạnh, hoạt động bình thường.

Với trùn đất : có thể đào những nơi có nhiều phân trùn để lấy giống, nếu thấy có nhiều trứng trùn có thể hốt cả đất và trứng cho vào bể nuôi.

Với trùn quế. mua giống ở các cơ sở nuôi giống hoặc qua các trung tâm khuyến nông hướng dẫn.

4. Cách nuôi:

Sau khi xây xong bể nuôi mới cần để một thời gian từ 1-2 tuần cho khô và ngâm nước rửa bể sạch một vài lần hoặc sử dụng các dụng cụ nuôi khác như đã nói trên.

Cho thức ăn đã chuẩn bị vào 1/3 bể, kiểm tra độ ẩm và nhiệt độ sau đó thả trùn giống vào. Cứ theo tỷ lệ 1/3 khối phân cho một ký trùn giống sau đó đậy kín mặt bể, không cho ánh sáng vào. Nên làm chòi có mái che bằng lá trên bể nuôi (nếu nuôi ngoài trời)

Có thể nuôi trùn bằng các dụng cụ khác hoặc bằng bể trong láng trại hoặc dưới bóng cây mát. Tránh không cho nước vào bể nuôi trùn. Khi kiểm tra độ ẩm, thấy khô phải dùng bình tưới vòi sen tưới đều cho bể nuôi và nhớ chỉ tưới đủ ẩm mà thôi. Kiểm tra trên mặt phân thấy thức ăn hết (chỉ thấy phân trùn, không còn phân rác phải bổ sung thức ăn thêm cho trùn.

5. Thu hoạch:

Sau khi nuôi 1,5 tháng trở đi có thể thu hoạch cho gà ăn. Càng để lâu lượng trùn càng nhiều. Sau mỗi lần thu hoạch cần bổ sung thức ăn cho trùn, vì trong bể còn trùn con, trứng nó cũng cần ăn và trưởng thành.

Sau 4-5 tháng, có thể thu hoạch hết để nuôi đợt mới.

Có nhiều cách thu hoạch, song xin giới thiệu mấy cách thông dụng:

* nhờ ánh sáng: Nếu nuôi trong các dụng cụ có thể di chuyển được, đưa thùng nuôi ra sân phơi nắng, trùn sợ ánh sáng sẽ chui hết xuống đáy thùng và quần cục lại, lật ngược thùng nuôi thu hoạch trùn.

* đổ toàn bộ thùng nuôi ra tấm ny lông sau đó dùng sàng để sàng lấy trùn.

* cho nước ngập trùn sẽ bò hết lên mặt, hốt trùn xong tháo cạn nước ngay.

IV. Những điều cần chú ý:

1. Phải thường xuyên kiểm tra không để phân ở đáy thùng bị thối , mốc, nhão, trùn để bệnh. Không được cho các loại chất gây độc, khí độc, muối cho trùn.
2. Các loại bệnh thường gặp ở trùn là:
 - bệnh bại máu do vi khuẩn , miệng nôn ra chất nhầy màu trắng , thân thối rữa và chết. Cần nhặt bỏ những con bị bệnh ra và dùng Chloramphenicol liều 1000 đơn vị trộn đều với 50 kg thức ăn của trùn cho ăn liên tục ba ngày.
 - bệnh do nấm, trùn có màu trắng, bỏ ăn mấy ngày sau chết. hoặc bệnh ký sinh trùng, đại sinh dục của trùn chảy dịch màu vàng , sưng to, 2-3 ngày sau thì chết. Dùng thuốc " bệnh trùng tịnh" của Trung quốc pha nước 500-600 lần rồi phun vào chất nền của bể nuôi để trị bệnh.

Lê Thanh Hải (ascardvn.com).